

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Quam bonum, & pium sit, se submittere disciplinæ. cap.xxx.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

Quàm bonum, & pium sit se subditere disciplinae.
CAP. XXX.

SI hæc, aut alia similis, vel melior in vestram diligens, & frequens adhibeatur cura, & solido, sperandum omnino Capitula disciplinae, ipsam religione breui pristino suo decori restituant. Nam, vt D. Cyprianus inquit^a, disciplina custos, & retinaculum fidei, dux itineris salutaris, fomes ac nutrimentum bonæ indolis, magistra virtutis, fructus Christo manere semper, ac iugiter in Deo viuere, & promissa caelestia, & diuina præmia peruenire. Hæc sectari salubre est, & aduersari, ac negligere letale. In psalmis loquitur Spiritus sanctus^b: Contineat disciplina, ne forte irascatur Dominus, & pereat iustitia recta, cum exarserit citò ira eius super vos. Etiam^c Peccatori autem dixit Deus: Vt quid exponis iustitias meas, & assumis testamentum meum perituum? Tu autem odisti disciplinam, & proiecisti sermones meos retro. Et denuo legimus^d: Discipulum qui abicit, infelix est. Et de Salomone mandata sapientiae monētis accepimus^e: Fili noli negligere disciplinam Domini, ne defeceris ab eo correptus. Quem enim diligit Deus corripit. Si autem, quem diligit Deus corripit, & sic corripit, vt emendet; fratres quoque & maximè sacerdotes seu Prælati non odent, sed diligunt eos, quos corripiunt, vt emendent: cum & Dominus per Hieremiam antè prædixerit, & tempora significauerit, dicens^f: Dabo vobis pastores secundum mentem meam, & pascent vos pascentes cum disciplina. Quod si in scripturis sanctis tam veteribus, quam eorum uis frequenter, & vbiq; disciplina præcipitur, & fundamentum omne religionis, ac fidei de obseruatione acti more proficiscitur, quid cupidius appetere, & magis velle, ac tenere nos conuenit, quam vt radicibus fortius fixis, & domiciliis nostris supra petram iustitiae mole solidatis inconcussi ad procellas & turbas seculi stemus, vt ad Christi munera per diuina precepta veniamus? considerantes pariter, ac scientes, quod membra Dei sint membra nostra, nec violari ea, aut pollui fas sit, cum qui violat, & ipse violatur.

^a in tract. de habitu virgin. Eximij aliquot disciplinae effectus.

^b Psal. 2.

^c Psal. 49.

^d Sapient. 3. Discipulum qui abicit infelix est.

^e Proverb. 3.

Prælati diligunt eos, quos corripiunt, vt emendent. Et Hierem. 3.

^f 1. Corint. 3. 6. et 2. Corin. 6. Membra nostra sunt templa Dei.

Quid enim magis aut in pace tam aptum, aut in bellis persecutionis tam necessarium (vt presbyteri, & diaconi Romani D. Cypriano scripserunt^a) quam debitam seueritatem diuini vigoris tenere? Quam qui remiserit, instabili rerū cursu erret necesse est, & huc atq. illucyatis, & incertis negotiorum tēpestatibus dissipetur, & quasi exorto de manibus consiliorum gubernaculo, nauem ecclesiasticæ salutis illidat in scopulos, vt appareat, non aliter saluti ecclesiasticæ consuli posse, nisi, si qui & contra ipsam faciunt, quasi quidam aduersi fluctus repellantur, & disciplina ipsius semper cultodita ratio, quasi salutare aliquod gubernaculum in tempestate seruetur. Nec hoc nobis nunc nuper consilium cogitatuū est, nec hæc apud nos aduersus improbos modo superuenerunt repentina subsidia, sed antiqua fides, disciplina legitur antiqua.

Nec putent improbi, & inobedientes sibi vitæ aut salutis constare rationem, si Episcopis, & sacerdotibus obtemperare noluerint, cum in Deuteronomio Dominus dicat^b (vt idem D. Cyprianus inquit^c) Et homo quicumque fecerit in superbia, vt non exaudiat sacerdotem, aut iudicem, quicumque fuerit, in diebus illis morietur homo ille, & omnis populus, cum audierit, timebit, & non aget impiè etiam nunc. Interfici Deus iussit, sacerdotibus suis non obtemperantes, iudicibus à se ad tempus constitutis non obedientes: & tunc quidem gladio occidebantur, quando adhuc & circumcisio carnalis manebat: nunc autem quia circumcisio spiritalis esse ad fideles seruos Dei cœpit, spiritali gladio superbi, & contumaces necantur, dum de ecclesia ciuuntur. Neque enim viuere foris possunt, cum domus Dei vna sit, & nemini salus esse, nisi in ecclesia, possit. Indisciplinatos autem perire, dum non audiunt, nec obtemperant consiliis salubribus, testatur diuina scriptura, quæ dicit^d: Non diligit indisciplinatus castigantem se: qui autem oderunt correptiones, consumentur turpiter. Ergo ne indisciplinati consumantur, & pereant, da operam, frater charissime, vt quantum potes cōsiliis salubribus fraternitatem regas, & singulis ad salutem suam consulas. Qui se semel castra

^a lib. 2. epist. Cypri. epist. 7.

Inobedientes quæ poena maneat.
^b Deuter. 17.
^c epist. 11. li. 1.

Deus inobedientes interfici iussit.

Gladius spiritalis. Ecclesia Dei vna, & nemini salus esse, nisi in ea, potest.

^d Proverb. 15.

a *Matth. 19.* castrauerunt propter regnum caelorum^a, Deo perennia placeant, nec sacerdotes Dei, aut ecclesiam Dei contemnentem scandalo se fratribus offerant. *Matth.* praesens à nobis contristari videntur, nos tamen lubricari persuasione maneamus, scientes & Apostolus

b *Galath. 4.*

dixisse b: Ergo ego inimicus factus sum vobis, cum dicens vobis? Quod si obtemperauerint, nobis gratissimum est; stantes eos ad salutem pariter digestionem nostri sermonis firmabimus. Si autem quidem de peruersis obtemperare noluerint secundum eundem

c *Galath. 2.*

Apostolum dicentem c: Si hominibus placerem Christi seruus non essem. Si quibusdam suadere non possumus, ut eos vero Christo placere faciamus: nos contemnit quod nostrum est, Christi Domini, & Dei nostri precepta seruantes placeamus. Arcta, & angusta est via, per quam ingredimur ad vitam^d; sed summus, longinquus est fructus, cum peruenimus ad gloriam.

d *Matth. 7.*

e *in tract. de bono discipl. Egregium disciplinæ encomium.*

Disciplina magistra est religionis & veræ pietatis.

f *Proverb. 3. Hebræ. 12.*

D. verò Augustinus encomiū disciplinæ seruauit. Multi, inquit, sunt, qui sanæ doctrinæ aduersam institutam culpant, ac disciplinam, ac rationabilem correctionem superbiæ assignant, cum non sit superbia nisi ubi negligitur disciplina. Disciplina enim magistra est religionis, magistra veræ pietatis; quæ necesse increpat, ut lædat, nec ideo castigat, ut noccat. Iræ res hominum irata corrigit; inflammata castigat, ita Salomone dicente f: Fili ne deficias à disciplina Domini, neque fatigeris, cum ab eo increparis. Quis enim diligit Dominus, increpat; flagellat autem eum quem recipit. Nihil profectò est, quod non disciplina aut emendet, aut saluum faciat. Quis si quis sapiens apprehenderit, nec gratiam amicorum perdit, nec periculum damnationis incurrit. Quis autem rationali animæ, & ad Dei imaginem facta expediat, facile potest homo intelligere, cum vult sacratis per voluntatem Dei constitutionibus disciplinæ etiam elementa seruire. Audite Prophetam dicentem g: Seruite Domino in timore, & exultate cum timore. Apprehendite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, & pereatis de via iusta. Bene omnibus causis timor obtemperat disciplinæ quæ

g *Psal. 2.*

hoc ipso, quod imminentes periculorum casus, aut iras iudicum cauere nouit, potestatem conseruanda salutis obtinuit. Quid non praesumptio possideret, nisi furorem animorum sub metu poenae disciplina compesceret? ac nisi constitutus esset ordo viuendi, nunquam profecto finem poneret natura peccandi. Nihil est, quod non gula suadeat, si gula disciplina consentiat. Nihil est, quod non perdat luxuria, si amore vitiorum à te disciplina discedat. Nihil est, quod non habendi cupiditate animus occupet, nisi auaritia vitium disciplina condemnet. Omnia sub metu disciplinae vitia iacent.

Ecce dicit Propheta^a: Qui spernit disciplinam, odit animam suam. Et verè, vt dixit, ita est: nam hostis est, & inimicus animae suae, qui spretis disciplinae monitis, diabolicis occupatur officiis. Dicunt aliqui disciplinam satis duris legibus constitutam. Loquantur ista satis miseri, quos ad omne facinus author mortis inuitat; quorum mentes insatiabilis gula possidet; super quos regnat ebrietas; quos turpis luxuria captiuos tenet; & à quibus nunquam superbia ingrata discedit. Illis autem, quibus est studium honestè fidem seruare, continentiae, humilitati, pietatique seruire, dulce disciplinae onus est, & leue iugum Domini. Quod non grauat, nisi aut perditos aut perituros. Erubescio dicere in confusionem humanae negligentiae, quare apud aliquos parum proficiat disciplina, cum videamus pastorale magisterium, etiam apud munda animalia non perire. Vnde miror aliquoties hominem, cui inest sapientia, & intellectus prudentiae, passim praeccepta disciplinae negligere: cum videamus mutum animal vitia cauere, iussis obtemperare, imperio deseruire, atque ita ad omnem obedientiam animam aptare, vt cum opus fuerit, armatis legionibus occurrat, & hostilibus se telis iustam obijciat. Audite in hoc loco Prophetam dicentem^b: Cognouit bos possessorem suum, & asinus praesepe Domini sui: Israel autem me non cognouit. Vereor dicere, ne nostram negligentiam pulset ista sententia. Non autem cognoscit Dominum, qui conditionis suae non cognoscit officium.

In omni

Disciplina compescit furorem animorum sub metu poenae.

a Sapient. 3. Qui spernit disciplinam, odit animam suam.

Discipline tantum grauat perditos aut perituros.

Bruta in disciplina capessenda quibusdam hominibus praesentiora.

b Isaiæ 2.

*In omni actu
vitam nostram
disciplina comi
etur.*

*a serm. 44.
super canti.*

*Prælati, à qui
bus disciplinā
accipiunt, dili
gendi sunt.*

*b Idem Bern.
in tract. de mo
do ben. viven.
serm. 18.*

In omni igitur actu tuo vitā tuā disciplina comitur. Si vis placere Christo, elabora ut præcedat te patientia humilitatis sociā, assistat pudicitia integritas magistra; fugiat cupiditas, erubescat ebrietas, iustus actus suos lugeat, superbia confusa discedat. Quisque igitur est, qui festinat Deum cognoscere, sed in disciplinæ ordine Christum poterit invenire.

Huc referenda est & illa D. Bernardi sententia, inquit, ecclesiasticus Prælati viderit illum, qui vituperatus est, id est, qui peccavit, blandis, aut levis summatamentis, quæ in eum prorogata sunt, minime emendatum, magis autem fortè etiam abutentem sua mansuetudine, & patientia, negligentiorem fieri, & in peccato suo etiam securius obdormire; frustrato tam hauium monitorum oleo, oportebit sane mordaciora uti medicamentis, & vinum compunctionis inungere; duris videlicet cum eo increpationibus, atque reuectionibus agere, & si causa requirit, & duritate est, etiā censuræ ecclesiasticæ baculo percellere contemptorem. Disciplina enim est emendatrix, quæ est vilipendenda; & ideo debemus Prælatos nosse diligere, & verba eorum benigne suscipere, qui pro increpationibus, & castigationibus iustas auferunt à nostris proprias voluntates, & mundi cupiditates. Si ille, qui disciplinam non suscipit, de via iusta peribit; proculdubio de via iusta confirmatus erit, qui disciplinam suscipit. Idcirco iusti benigne suscipiunt castigationem, quando de suis culpis arguuntur. Nunc ergo moneo te, ut libenter suscipias disciplinam, ut ab ira Dei libereris, & in via iusta confirmeris. Multas age gratias illi, qui castigat te, si illi, qui increpauerit te, gratias repende. Si pro te tibi viam salutis tuæ, suscipe doctrinam illius gratias non sis rebellis; castigatibus te iniuriā non respondeas; increpationibus te contumeliam non dicas; malis pro bonis non reddas; dilige eos, qui te reprehendunt de transgressionibus, & negligētis; aduersus bona cetera non respondeas iurgia; aduersus bona verba non respondeas mala. Quia qui diligit disciplinam, diligit sapientiam; ergo si tu disciplinam dilexeris, sapiens eris.

Rulm

Rursum idem Bernardus alibi^a: Quoniam, inquit, a *super canti-*
 bono naturæ in moribus superbia deprauato, facti sunt *ca. serm. 23.*
 homines æqualitatis impatientes, contendentes inui-
 cem superiores constitui, atque alterutrum supergredi
 cupientes, & inanis gloriæ cupidi, inuicem inuidentes,
 inuicem prouocantes, primò omnium iugo disciplinæ
 insolentia morum, domanda est, quousque duris, &
 diutinis seniorum attrita legibus, humilietur, & sanc-
 tum ceruicosa voluntas; bonumque in se naturæ, quod
 superbiendo amiserat, obediendo recipiat. Acedit ni-
 mirum disciplina:is moribus bonum naturæ, quo red-
 ditur homo suauis, & mitis; homo sine querela, ne-
 minem circumueniens, neminem concutiens, nemi-
 nem lædens, nemini se superextollens, aut præferens.
 Disciplina non constringit liberum, sed voluntarium
 regit & dirigit in viam pacis^b. O quàm compositum
 reddit omnem corporis statum, necnon & mentis ha-
 bitum disciplina! Ceruicem submittit, ponit superci-
 lia, componit vultum, ligat oculos, gulâ fianat, iram
 sedat, format incessum; insigne decoris disciplina
 præfert^c. Porro continentia labor, & rigor discipli-
 næ, plaimorum hymnorumque dulcedine releuantur.
 Pudor de præteritis nouæ conuersationis temperat au-
 steritatem. Is autem, qui in præsentem per patientiam,
 capitur bonæ conscientia fructus, futurorum quoque
 bonorum operatur desiderium, quod non frustrabitur
 spem, quæ non confundit. Venturi timor iudicij, pio
 cedit fraternæ charitatis exercitio: tadium, & acediam
 procul pellit sanctarum varietas obseruationum^d. Quid
 enim necesse est bis pungere non recalcitrantem? val-
 de timidum magis exterrere, per se satis erubescētem
 confundere amplius; cui sua ratio magister, cui pro-
 pria conscientia, virga, & ingenita verecundia, lex &
 disciplina^e quoque est? Nec hoc quisquam miretur
 in talibus; quia etiam mali feruntur semper suo iurore
 dementes; & posteaquam scelerata fecerint, conscientia
 ipsa sceleratæ mentis agitantur, vt D. Cyprianus in-
 quit^f. Sed tamē remanere in ecclesia Dei non possunt,
 qui deificam, & ecclesiasticam disciplinam, nec adus
 sui conuersatione, nec morum pace tenuerunt.

*Insolentia mo-
rum disciplina
domanda est.*

*Disciplina non
constringit libe-
rum, sed regit,
& dirigit.*

*b Bernard. in
serm. 4. de as-
sumpt. B. Ma-
ria.*

*Disciplina ri-
gor quibus re-
leuetur.*

*c Bernard. ad
Sophi. epist. 113.*

*d ad Sugerium
idem Bernard.
epist. 78.*

** al. lex disci-
plina.*

*e Bernard. ad
Robt. t. nepot.
epist. 1.*

*f epist. 8. li. 2.
Qui disciplinam
non tenuerunt
in ecclesia ma-
nerere non possunt.*

